

*Recensent:* Marja Schouten

Christine Otten: 'Om adem te kunnen halen' Uitgeverij Atlas, Amsterdam 2013. ISBN 9789025435820. ( Geestelijke gezondheidszorg/PO/1)

Zie ook: [www.uitgeverijatlas.nl](http://www.uitgeverijatlas.nl) en <http://www.christineotten.nl>

### **Soort boek/Ziekte/Stijl:**

In deze autobiografische roman beschrijft Christine Otten de moeizame relatie met haar vader, die kampt met irrationele angsten voor ziektes en dood. De schrijfster heeft jarenlang het contact met hem verbroken. Aan het eind van zijn leven zoekt ze hem op in de psychiatrische inrichting waar hij verblijft. Het begint als een schuchtere toenaderingspoging, maar gaandeweg komt ze steeds meer te weten over haar jeugd in Deventer en haar geëngageerde en artistiek aangelegde arbeidersfamilie.

### **Over de schrijfster:**

Christine Otten is schrijfster, journaliste en performer.

In 1995 schreef zij haar debuutroman *Blauw metaal*, een coming-of-age roman.

In 2004 verscheen *De laatste dichters* 'De laatste dichters,' gebaseerd op de militante geschiedenis van de zwarte Amerikaanse dichtersgroep *The last poets*. Dit werd genomineerd voor de Libris Literatuurprijs.

In 2008 verscheen *Casablanca*, eveneens georiënteerd op zwart Amerikaanse geschiedenis, in 2011 *In Wonderland*.

### **Korte beschrijving:**

Het boek gaat over een subtiel drama, over de relatie met haar psychisch zieke vader, over het ongemakkelijke contact met hem en over de vraag of ze zelf ook een klap van de molen heeft gehad. Door regelmatige perspectiefwisselingen weet Otten een roman te weven waarin zij ook in de huid van haar vader kruipt. Dit lukt haar wonderwel. Genadeloos eerlijk vertelt de schrijfster ook hoe ze haar vader keihard de deur heeft gewezen en waarom ze jarenlang het contact heeft verbroken. Angst dat haar vaders stoornis besmettelijk was en op haar kinderen zou overslaan, heeft hierbij een grote rol gespeeld.

Naast haar zoektocht in Nederland bij familie en vrienden van haar ouders, reist Otten naar Amerika waar ze met de veel oudere zwarte dichter Umar Bin Hassan vijf maanden lang half Amerika doorkruist. Deze beschrijving is waanzinnig spannend en blijkt de katalysator te vormen om toch op liefdevolle wijze afscheid te kunnen nemen van haar vader. Hartverscheurend.

### **Wat viel op:**

Haar taalgebruik is buitengewoon poëtisch en ritmisch. De muziek spat er vanaf.

### **Citaten:**

Pag. 18: ‘Jarenlang was ik uit zijn buurt gebleven, niet eens zozeer uit angst voor besmettelijkheid van zijn irrationele angsten voor ziektes en dood, die hem zijn hele leven al...kwelden. Het was alsof mijn vader me met één klein gebaar zou kunnen betoveren. Alsof hij een kwade fee was die mijn zwaktes en onderhuidse angsten kende...’

Pag.52 ‘Dag Christien.’ Het klonk als de stem van een geest. Met een ruk draaide ik me om en zag mijn vader staan, in de deuropening...in een kort zwart leren jasje. ‘Hoe gaat het?’ vroeg hij alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Maar hij hoorde hier helemaal niet te zijn, hij woonde in Apeldoorn, zoals we de psychiatrische inrichting kortweg noemden...’Ik kom weer thuis.’ Ik deinsde achteruit. ‘Nee.’... ‘En daar ga jij over?’ Met een been stapte hij de keuken in. ‘Mama is er niet. ‘Ik hou het daar niet meer uit,’ zei hij nog een keer. ‘Tussen al die gekken.’

Dat begreep ik, maar hier kon hij ook niet zijn. ‘Je kunt hier niet zijn,’ zei ik. Hij schraapte zijn keel...Zijn schouders en armen hingen verslagen in het zwarte leren jasje. ‘Dan ga ik maar weer,’ zei hij. ‘Ja,’ zei ik.

Pag. 102 ‘Terwijl we koffiedronken, keek hij weer naar mijn buik. Als in een reflex legde ik mijn handen op mijn buik, alsof hij naar me toe zwom. Ik had liever dat mijn vader wegging, maar ik vond het zielig omdat hij helemaal met de trein en de tram hiernaartoe was gekomen...’Juist ja’, zei hij alsof hij de baby opgerold zag liggen in mijn buik, dwars door de dunne stof van mijn jurk

en mijn huis heen, Alsof ik naakt was, doorschijnend...‘Ik wil dat je weggaat,’ zei ik. ‘Ik ben er net.’ ‘Je moet toch gaan.’

Pag.191. (Slotzinnen). ‘Ik zal je het hele verhaal laten lezen als het af is. ‘En hij knikte en lachte en Anita (vaders verzorgster, MS) plakte de TomTom op de voorruit en zijn dochter legde haar handen naast hem op het autoraam en ze zei nog iets, maar op dat moment drukte Anita het gaspedaal verder in en hoorde hij alleen nog het zware grommen van de motor, maar volgens hem zei ze dat ze van hem hield.’

### **Recensies:**

‘Tijdens een diner in 2005 in Michigan zit ze aan tafel bij een zwarte familie en Melvin, een geleerde, vraagt haar waarom ze zich als blanke vrouw zo aangetrokken voelt door zwarten en hun geschiedenis...Die vraagt overvalt haar...Maar haar roman geeft antwoord: haar al te symbiotische fascinatie voor de zwarte dichter Umar Bin Hassan is een vorm van *Vatersuche*. Umar is even excentriek als haar vader, maar in vergelijking met hem onafhankelijk. Na deze onbewuste exercitie kon zij pas op zoek naar haar eigen vader. En kon zij het onzegbare gloedvol zeggen.’ (VN, *Jeroen Vullings*, 18-01-2013).

‘Christine Otten vangt de vele momenten van ontredde in haar leven in ongelooflijk mooie taal “Het was alsof ik viel en er rotjes ontploften in mijn aderen...Alles was van glas. Stil, schoon en leeg.’

(Evelien de Nooyer) <http://over-boeken.blogspot.nl/2012/02/om-adem-te-kunnen-halen-christine-otten.html>.

‘Christine Otten balanceert als een danseres tussen fictie en non-fictie, tussen illusie en werkelijkheid.’ (Geert Mak, achterflap.)

### **Extra:**

*Kunststof tv* 10/2 2013. In dit programma vertelt Otten over de constante angst waarin ze heeft geleefd. Zo denkt ze bijvoorbeeld als puber: ‘Ik hoop dat je niet teveel pillen neemt want morgen heb ik een belangrijke toets.’

Op de vraag wat nu fictie en werkelijkheid is in het boek, antwoordt Otten:

‘Het is allemaal echt gebeurd, maar ik schrijf het op als fictie.’